

Rituale Romanum.

Praesta, quæsumus omnipotens Deus, ut familia tua per viam salutis incedat, & beati Ioannis Præcursoris hortamenta sectando, ad eum, quem prædixit, secura perueniat Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum.

Exaudi Domine preces nostras, & iter famulorum tuorum propitijs comitare, atque misericordiam tuam, sicut ubique es, ita ubique largire, quatenus à cunctis aduersitatibus tua opitulatione defensi, gratiarum tibi referant actionem. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen. Pax & benedictio **¶** Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, descédat super vos & maneat semper. Amen.

Deinde aspergantur Aqua benedicta.

Quòd si unus fuerit peregrinaturus, omnia dicuntur in numero singulari, ac si Sacerdos ipse, qui benedit, fuerit socius peregrinationis, dicat in persona prima numeri pluralis, quatenus congruere videbitur.

¶ Benedictio peregrinorum post redditum.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **Antiphona.** Ecce sic benedicetur homo, qui timet Dominum.

Psalmus 127.

Beati omnes qui timent Dominum : qui ambulant in vijs eius.

Labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es, & benè tibi erit.

Vixor tua sicut vitis abun dans : in lateribus domus tuæ

Filij tui sicut nouellæ oliuarum : in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicitur homo: qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion : & videoas bona Ierusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videoas filios filiorum tuorum: pacem super Israel.

Gloria Patri, &c. **Antiphona.** Ecce sic benedicitur homo, qui timet Dominum. **K**yrie eleison. **C**hriste eleison. **K**yrie eleison. **P**ater noster, &c. **v.** Et ne nos inducas in temptationem. **R.** Sed libera nos à malo. **v.** Benedicti qui veniunt in nomine Domini.

R. Benedicti vos à Domino, qui fecit cælum & terram. **v.** Respice Domine in seruos tuos, & in opera tua. **R.** Et dirige eos in viam mandatorum tuorum.

v. Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **v.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

O remus.

LArgire quæsumus Dñe famulis tuis indulgentiam placatus & pacem, vt pariter ab omnibus mundentur offendis, & secura tibi mente deseruant.

Omnipotens semperne Deus, nostrorum temporum vitæque dispositor, famulis tuis continuæ tranquillitatis largire subsidium, vt quos incolumes proprijs laboribus reddidisti, tua facias protectione securos.

Rituale Romanum.

Deus humilium visitator, qui nos fraternalia dilectione consolaris, praetende societati nostrae gratiam tuam, ut per eos, in quibus habitas, tuum nobis sentiamus aduentum. Per Dominum nostrum, &c.

Deinde aspergantur Aqua Benedicta a Sacerdote dicente:

Pax, & benedictio **X** Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. Amen.

BENEDICTIONES ESCVLENTORUM, præsertim in Pascha.

Benedictio Agni Paschalis.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **O** remus.

Deus, qui per famulum tuum Moysen, in liberatione populi tui de Ægypto, agnum occidi iussisti, in similitudinem Domini nostri Iesu Christi, & utrosque postes domorum de sanguine eiusdem agni perungi præcepisti: tu benedicere **X** & sanctificare **X** digneris hanc creaturam carnis, quam nos famuli tui ad laudem tuam sumere desideramus, per resurrectionem eiusdem Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit & regnat in sæcula sæculorum. **R.** Amen. **E**t mox asperget Aqua benedicta.

Benedictio ouorum.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit

fecit cælum & terram. ¶ Dominus vobiscum. Rx.
Et cum spiritu tuo.

O remus.

SVbueniat, quæsumus Domine, tuæ benedictionis **X** gratia huic ouorum creaturæ, ut cibus salubris fiat fidelibus tuis, in tuarum gratiarum actio ne sumentibus, ob resurrectionem Domini nostri Iesu Christi, qui tecum viuit & regnat in sæcula sæculorum. Rx. Amen. **A**spergat Aqua benedicta.

¶ Benedictio panis.

¶. Adiutorium nostrū in nomine Domini. Rx. Qui fecit cælum & terram. ¶. Dominus vobiscum. Rx. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Domine Iesu Christe, panis Angelorum, panis viuus æternæ vitæ, benedicere **X** dignare panem istum, sicut benedixisti quinque panes in deserto; ut omnes ex eo gustantes, inde corporis & animæ percipient sanitatem. Qui viuis & regnas in sæcula sæculorum. Rx. Amen. **E**t aspergat Aqua benedicta.

¶ Alia benedictio panis.

¶. Adiutorium nostrū in nomine Domini. Rx. Qui fecit cælum & terram. ¶. Dominus vobiscum. Rx. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, benedicere **X** digneris hunc panem tua sancta spirituali benedictione: ut sit omnibus sumentibus salus mentis & corporis, atque contra omnes morbos, & vniuersas inimicorum insidias

Rituale Romanum.

tutamen. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, panem viuum, qui de cælo descendit, & dat vitam & salutem mundo : & tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorū. **R.** Amen. **Aspergat Aqua benedicta.**

¶ Benedictio nouorum fructuum.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **O remus.**

Benedic **¶** Domine hos nouos fructus **N.** & præsta: ut qui ex eis in tuo sancto nomine ve- scentur, corporis & animæ salute potiantur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen. **Et alpergat Aqua benedicta.**

¶ Benedictio ad quodcumque comestibile.

V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **O remus.**

Benedic **¶** Domine creaturam istam **N.** vt sit remedium salutare generi humano:& præsta per inuocationem sancti nominis tui, vt quicunque ex ea sumpserint, corporis sanitatem, & animæ tute- lam percipient. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen. **Aspergat id Aqua benedicta.**

¶ Benedictio olei simplicis.

V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terrram.

Exorcismus.

Exorcizo te creatura olei per Deum Patrem X omnipotentem, qui fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Omnis virtus aduersarij, omnis exercitus diaboli, & omnis incursus, omne phantasma satanæ eradicare & effugare ab hac creatura olei, ut fiat omnibus qui eo vñtri sunt, salus mentis & corporis, in nomine Dei Patris X omnipotentis, & Iesu X Christi filij eius Domini nostri, & Spiritus sancti X paracliti, & in charitate eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui venturus est iudicare viuos & mortuos, & sæculum per ignē.

R. Amen. **V.** Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

Domine Deus omnipotens, cui astat exercitus Angelorum cum tremore, quorum seruitium spirituile cognoscitur, dignare respicere, & benedicere X & sanctificare X hanc creaturam olei, quam ex oliuarum succo eduxisti, & ex eo infirmos inungi mandasti, quatenus sanitate percepta, tibi Deo viuo & vero gratias agerent: præsta quæsumus, ut hi, qui hoc oleo, quod in tuo nomine benedicimus X, usi fuerint, ab omni languore, omniisque infirmitate, atque cunctis insidijs inimici liberentur, & cunctæ aduersitates separentur à plasmate tuo, quod pretioso sanguine Filij tui redemisti: ut num-

N n

quam

Rituale Romanum.

quam lædatur à mortu serpantis antiqui. Per eumdem Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate, &c.

Aspergat oleum Aqua benedicta.

BENEDICTIONES AB EPISCOPIS,
vel alijs facultatem habentibus, faciendæ.

¶ Benedictio Sacerotalium indumentorum
in genere.

V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. R. Qui
fecit celum & terram. V. Dominus vobiscum. R.
Et cum spiritu tuo. O remus.

O Mnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen
famulum tuum Pontificalia & Sacerotalia
seu Leuitica vestimenta, ad explendum in conspe-
ctu tuo ministerium eorum, ad honorem & deco-
rem nominis tui fieri decreuisti: adesto propitius in
uocationibus nostris, & hæc indumenta Sacerotalia,
desuper irrigāte gratia tua, ingenti benedictione
per nostræ humilitatis seruitum purificare **†**, be-
nedicere **†** & consecrare **†** digneris: ut diuinis
cultibus & sacris mysterijs apta & benedicta exi-
stant: his quoque sacris vestibus Pontifices, & Sa-
cerdotes, seu Leuitæ tui induiti, ab omnibus impul-
sionibus seu temptationibus malignorum spirituum
muniti & defensi esse mereantur; tuisque mysterijs
aptè & condigne seruire & inhærere, atque in his

tibi

tibi placitè & deuotè perseuerare tribue. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Deus, inuictè virtutis triumphator, & omnium rerum creator ac sanctificator: intende proprius preces nostras, & hæc indumenta Leuiticæ, Sacerdotalis & Pontificalis gloriæ, ministris tuis fruenda tuo ore proprio benedicere **¶** sanctificare **¶** & consecrare **¶** digneris: omnesque eis vtentes, tuis mysterijs aptos, & tibi in eis deuotè ac laudabiliter seruientes, gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Iesum Christum, **&c.**

Oremus.

Domine Deus omnipotēs, qui veltimenta Pontificibus, Sacerdotibus, & Leuitis in usum tabernaculi fœderis necessaria Moysen famulum tuum agere iussisti, eumque spiritu sapientiæ ad id peragendum repleuisti: hæc vestimenta in usum & cultum mysterij tui benedicere **¶** sanctificare **¶** & consecrare **¶** digneris: atque ministros altaris tui, qui ea induerint, septiformis Spiritus gratia dignanter repleri, atque castitatis stola, beata facias cum honorū fructu operum ministerij congruentis immortalitate vestiri. Per Christum Dñm nostrū. **R.** Amé.

Deinde aspergit ipsa indumenta Aqua benedicta.

T Benedictio mapparum, siue lin eaminiū Altaris.
V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. **R.** Qui fecit celum & terrā. **T.** Dominus vobiscum. **R.** Et

Rituale Romanum.

cum spiritu tuo.

Oremus.

Exaudi Domine preces nostras, & hæc linteami na sacri altaris usui præparata benedicere **¶** & sanctificare digneris. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Oremus.

Domine Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum, ornamenta & linteamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in usum ministerij, & tabernaculi fœderis: benedicere **¶** sanctificare **¶** & consecrare **¶** digneris hæc linteamina ad tegendum inuoluendumque altare glorioſissimi Filij tui Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen. Deinde atpergit ea Aqua benedicta.

Benedictio corporalium.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit celum & terram. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. Oremus.

Clementissime Domine, cuius inenarrabilis est virtus, cuius mysteria arcana mirabilibus celebrantur: tribue, quæsumus, ut hoc linteamen tuæ propitiationis benedictione **¶** sanctificetur ad consecrandum super illud Corpus & Sanguinem Dei & Domini nostri Iesu Christi Filij tui. Qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Ore-

O remus.

O Mnipotens sempiterne Deus, benedicere **¶** sanctificare **¶**, & consecrare **¶** digneris linteamen istud ad tegendum inuoluendumque Corpus & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi filij tui. Qui tecum viuit & regnat. **R.** Amen.

O remus.

O Mnipotens Deus, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde: vt per nostram benedictionem **¶** hoc linteamen sanctificetur, & Corporis ac Sanguinis Redemptoris nostri nouum sudarium, Spiritus sancti gratia efficiatur. Per eumdem, **&c.** in vnitate eiusdem Spiritus sancti. **R.** Amen.

Et aspergit Aqua benedicta.

¶ Benedictionis tabernaculi, seu vasculi pro sacro-
sancta Eucharisti a conseruanda.

T. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit celum & terram. **T.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

O remus.

O Mnipotens sempiterne Deus, maiestatem tuam supplices deprecamur, vt vasculum hoc pro Corpore filij tui Domini nostri Iesu Christi in eo condendo fabricatum, benedictionis **¶** tuæ gratia dicare digneris. Per eumdem Christum Dominum nostrum. **Deinde aspergit illud Aqua benedicta.**

Rituale Romanum.

Benedictio nouæ Crucis.

V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. Rx. Qui fecit cælum & terram. V. Domine exaudi orationem meam. Rx. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. Rx. Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

Rogamus te Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut digneris benedicere hoc signum Crucis, ut sit remedium salutare generi humano, sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen, & protectione, ac tutela contra saeva iacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. Rx. Amen.

Alia Oratio ad idem.

Benedic Domine hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à dæmonum potestate, & superasti passione tua suggestorem peccati, qui gaudebat in prævaricatione primi hominis per ligni vetiti suptionem. **Hic aspergat Aqua benedicta.** Sanctificetur hoc signum Crucis in nomine Patris **¶** & Filij **¶** & Spiritus **¶** sancti, ut orantes, inclinantesque se propter Dominum ante istam Crucem, inueniant corporis & animæ sanitatem. Per Christum Dominum nostrum. Rx. Amen.

Postea Sacerdos genuflexus ante Crucem deuotè adorat, & osculatur, & idem faciunt quicumque volunt.

BENE-

BENEDICTIO IMAGINVM IESV
 Christi Domini nostri, B. Virginis Mariæ,
 & aliorum Sanctorum.

℣. Adiutorium nostrū in nomine Domini. Rx. Qui
 fecit cælum & terram. ℣. Dominus vobiscum. Rx.
 Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

O Mnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorum
 tuorum imagines [siue effigies] sculpi, aut
 pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporeis
 intuemur, toties eorum actus & sanctitatem ad imi-
 tandum memoriæ oculis meditemur: hanc, quæsu-
 mus, imaginem [seu sculpturam] in honorem &
 memoriam vnigeniti Filij tui Domini nostri Iesu
 Christi, [vel beatissimæ Virginis Mariæ Matris Do-
 mini nostri Iesu Christi, vel beati N. Apostoli tui,
 vel Martyris, vel Confessoris, aut Pontificis, aut
 Virginis] adaptatam benedicere X & sanctificare
X digneris: & præsta, ut quicunque coram illa vnige-
 nitum Filium tuum [vel beatissimam Virginem,
 vel gloriosum Apostolum, siue Martyrem, siue Co-
 fessorem, aut Virginem] suppliciter colere & hono-
 rare studuerit; illius meritis & obtentu à te gratiam
 in præsenti, & æternam gloriam obtineat in futu-
 rum. Per eumdem Christum Dominum nostrum.
Rx. Amen. Ultimò aspergat Aqua benedicta.

Rituale Romanum.

RITVS BENEDICENDI ET IMPONENDI
primarium lapidem pro Ecclesia ædificanda, seruandus a Sacerdote facultatem habente ab Episcopo.

Eccliam ex Episcopi auctoritate tantum iuxta sacrorum Canonum decreta, ædificari fas est. Si verò Sacerdos eius ædificationis primarium lapidē benedicendi potestatem habens, eiusmodi functionem peragat, hunc ritum seruabit.

Pridie quām primarius lapis benedicatur, ligneari Crucem in loco, ubi debet esse altare, figat ipse vel alius Sacerdos. Sequenti verò die lapis in Ecclesiat fundatione ponendus, qui debet esse quadratus, & angularis, benedicatur hoc modo.

Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiiali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis, salem & aquam benedit, nisi priùs in promptu habeat iam benedictam ordinaria benedictionem, ut sup. fol. 12°. & interim dum cātatur à Clericis Aña cum Psalmo sequenti, aspergit locum, ubi Crux posita est, cum Aqua benedicta. Aña. Signum salutis pone Domine Iesu Christe in loco isto, & non permittas introire angelum percutientem.

Psalmus 83.

Quām dilecta tabernacula tua Domine virtutum: concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum & caro mea: exultaerunt in Deum
vium.

Etenim passer inuenit sibi domum: & turturnidum
sibi, vbi ponat pullos suos.

Altaria tua Dñe virtutum: rex meus & Deus meus.

Beati qui habitant in domo tua Domine: in sæcula
sæculorum laudabunt te.

Beatus vir cuius est auxilium abs te: ascensiones in
corde suo disposuit in valle lacrymarum, in loco
quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de
virtute in virtutē: videbitur Deus deorum in Sion.

Domine Deus virtutum exaudi orationem meam:
auribus percipe Deus Jacob.

Protector noster aspice Deus: & respice in faciem
Christi tui.

Quia melior est dies vna in atrijs tuis: super millia.

Elegi abiectus esse in domo Dei mei: magis quam
habitare in tabernaculis peccatorum.

Quia misericordiam & veritatem diligit Deus: gra
tiam & gloriam dabit Dominus.

Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocen
tia: Domine virtutum, beatus homo qui sperat in
te.

Gloria Patri, & Filio.

Finito Psalmo Sacerdos versus ad locum pereum
aspersum dicit: **O**remus.

Rituale Romanum.

Domine Deus, qui licet cælo & terra non capias, domum tamen dignaris habere in terris vbi nomen tuum iugiter inuocetur, locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, & B. N. (nominando Sanctum vel Sanctam, in cuius honoré ac nomen fundabitur Ecclesia) omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificarumque conserua, & qui dilecti tui Dauid deuotionem in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantque omnes hinc nequitiaæ spirituales. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Postea stans benedicit primarium lapidem, dicens:
V. Adiutorium nostrū in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Sit nomen Domini benedictum. **R.** Ex hoc nunc & usque in seculum. **V.** Lapidem, quem reprobauerunt ædificantes. **R.** Hic factus est in caput anguli. **V.** Tu es Petrus. **R.** Et super hanc petram ædificabo Ecclesiā meam. **V.** Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in sæcula sæculorum, Amen.

O remus.

Domine Iesu Christe fili Dei viui, qui es verus omnipotens Deus, splendor & imago æter-

ni Patris, & vita æterna, qui es lapis angularis de monte sine manibus abscissus, & immutabile funda mentum, hunc lapidem collocandum in tuo nomi ne confirma, & tu, qui es principium & finis, in quo principio Deus Pater ab initio cuncta creauit, sis, quæsumus, principium, & incrementum, & consummatio ipsius operis, quod debet ad laudem & gloriam tui nominis inchoari. Qui cum Patre & Spiritu sancto viuis & regnas Deus per omnia sæcu la sæculorum. **R.** Amen.

Tunc aspergit lapidem ipsum. Aqua benedicta, & accepto cultro, per singulas partes sculptit in eo signū Crucis, dicens: In nomine Patris **X** & Filii **X** & Spiritus **X** sancti. **R.** Amen. quo facto dicit:

Oremus.

Benedic **X** Domine creaturam istam lapidis, & præsta per invocationem sancti tui nominis, ut quicumque ad hanc Ecclesiam ædificandam puramente auxilium dederint, corporis sanitatem, & animæ medelam percipient. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Postea dicantur Litaniae ordinariae sine Orationibus in fine positis: quibus dictis, parato cæmento, & cæmentario assistente, Sacerdos inchoat, Clericis prosequentibus. Antiphonam, Manè surgens Iacob erigebat lapidem in titulum, fundens oleum desuper, votum vout Domino: Verè locus iste sanctus est, & ego nesciebam.

Psalms 126.

Nisi Dominus ædificauerit domum : in vanum laborauerunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem. frustrà vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas Domini, filij; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis: ita filij excusorum.

Beatus vir, qui impleuit desiderium suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta. **G**loria Patri.

Quo dicto, Sacerdos stans tangit & ponit ipsum primarium lapidem in fundamento, dicens:

In fide Iesu Christi collocamus Lapidem istum primarium in hoc fundamento, In nomine Patris **☩** & Filii **☩** & Spiritus **☩** sancti, ut vigeat vera fides hic, & timor Dei, fraternaque dilectio; & sit hic locus destinatus orationi, & ad inuocandum & laudandum nomen eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui cum Patre & Spiritu sancto viuit & regnat Deus, per omnia saecula saeculorum. **R**. Amen.

Interim cæmentarius locat ipsum lapidem cum cæmento, poste à Sacerdos spargit super lapidem A-quam benedictam, dicens: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me & super niue deal babor. **P**sal. M iserere mei Deus secundum magnā,

&c.

&c. ut suprà fol. 48. dicitur totus cū **Gloria Patri.**
Quo dicto, Sacerdos spargit Aquam benedictam
 per omnia fundamenta, si iunt aperta: si verò non
 sunt aperta, circuit aspergendo fundamenta Eccle-
 siæ designata. Et incipiens aspergere, inchoat Anti-
 phonam. **Clero** prosequente: **O quām** metuendus
 est locus iste! verè non est hīc aliud, nisi domus Dei,
 & porta cæli.

Psalmus 86.

Fundamenta eius in montibus sanctis: diligit Do-
 minus portas Sion super omnia tabernacula
 Iacob.

Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas Dei.

Memor ero Rahab & Babylonis: scientium me.

Ecce alienigenæ, & Tyrus, & populus Æthiopum:
 hi fuerunt illic.

Numquid Sion dicet, Homo, & homo natus est in
 ea: & ipse fundauit eam Altissimus?

Dominus narrabit in scripturis populorum, & prin-
 cipum horum qui fuerunt in ea.

Sicut lētantium omnium: habitatio est in te.

Gloria Patri.

Aña. **O quām** metuendus est locus iste! verè non est
 hīc aliud, nisi domus Dei, & porta cæli. **Interim** as-
 pergendo procedit usque ad fundamenta aperta, seu
 designata, & repetita Antiph. stans dicit: **O remus.**
Ministri: **Flectamus genua.** **R.** **Leuate.**

Rituale Romanum.

OMnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, vt quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, vt quidquid modò visitaturis sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, bene **X**dicas; sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Deus, qui ex omnium cohabitatione Sanctorum æternum maiestati tuæ condis habitaculum, da ædificationi tuæ incrementa cælestia; vt quod te iubenta fundatur, te largiente perficiatur. Per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

RITVS BENE^DI CENDI NOVAM
Ecclesiam, seu Oratorium publicum, vt ibi
sanctissimum Missæ sacrificium
celebrari possit.

SAcerdos nouam Ecclesiam de licentia Episcopi benedicurus, vt in ea diuinum sacrificium Missæ ritè celebretur, stola ac pluiali albi coloris induitus, aliquot Sacerdotibus, & Clericis adhibitis, prælecta Cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, manè procedit ad primariam Ecclesiæ vel Oratorij anuam; ubi stans capite aperto, cōuersus ad eam dicit absolute Orationem.

A Etio-

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præueni, & adiuuando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde inchoat Antiphonam. Asperges me Domine, &c. & Clerus alternatim dicit Psal. Misericordia mei Deus. in fine Gloria Patri. Interim circumdat exteriū Ecclesiam (quæ intus debet esse vacua, & nuda, & pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) & Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi ad eius dexteram i.e. conuentens, pariete. Ecclesiæ in superiori parte & in fundamentis, cum Aqua benedicta aspergit, dicens, Asperges me Domine hyssopo, & mundabor, lauabis me, & super niuem dealbabor, Reuersi ad locū unde processio initium habuit, repetita Antiphona à Cle-ro, Sacerdos stans ut prius versus Ecclesiæ dicit Oremus. & Ministri. Flectamus genua. Rx. Leuate.

Oratio.

Domine Deus, qui licet cælo & terra non capias, domum tamen dignaris habere in terris, ubi nomen tuum iugiter inuocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, & beati N. omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuae intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuae ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserua; & qui dilectisti David deuo-

Rituale Romanum.

tionem in filij sui Salomonis opere compleuisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantque omnes hinc nequitiae spirituales. Per Dominum nostrum, &c.

Qua finita Oratione, omnes bini in Ecclesiam intrantes ad altare maius procedunt, Litanias decantantes.

Vbi dictū fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos. **surgit Sacerdos, & intelligibili voce dicit:** Ut hanc Ecclesiam, & Altare ad honorem tuum, & nomen Sancti tui **N.** purgare & benedicere **†** digneris, Te rogamus audi nos. **cùm dicit,** benedicere, **manu dextera benedicit Ecclesiam, & altare, deinde** ut priùs genuflectit, donec perficiantur Litaniae; & **Cantores prosequuntur:**

Ut nos exaudiire digneris, Te rogamus audi nos. Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei, &c.

Dicto vltimo K yrie eleison, **Sacerdos stans dicit:** O remus. **Ministri:** Flectamus genua. **B.** Leuate.

P Ræueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedéтиbus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum. **B.** Amen.

Tum distans ab altari congruenti spatio genuflectus, & se signans, dicit: Deus in adiutorium meum intende. **& statim surgit Clero respondente:** Domine ad adiuuandum me festina. **Ipsè verò stans dicit:**

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui sancto. Chorus respondet: **Sicut erat in principio , &c.** Postea Sacerdos dicit: **O remus . Ministri : Flectamus genua.** **R. Leuate.**

Oratio.

O Mnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti , vt quidquid in tuo nomine dignè perfecteque ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam , vt quidquid modò visitaturi sumus , visites , & quidquid benedicturi sumus , bene **X** dicas, sitque ad nostræ humilitatis introitum , Sanctorum tuorum meritis , fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Dominū nostrum Iesum Christum filium tuum, **&c.**

His dictis inchoat Antiphonam. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam. **cum tribus Psalmis sequentibus;** videlicet:

Psalmus 119.

Ad Dominum cum tribularer clamaui; & exaudiuit me.

Domine libera animam meam à labijs iniquis : & à lingua dolosa.

Quid detur tibi , aut quid apponatur tibi : ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ : cum carbonibus desolatorijs.

Heu mihi , quia incolatus meus prolongatus est,

Rituale Romanum.

habitaui cum habitantibus Cedar : multùm incola
fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus : cùm
loquebar illis, impugnabant me gratis.

Gloria Patri.

Psalmus 120.

LEuauit oculos meos in montes : vnde veniet
auxilium mihi.

Auxilium meum à Domino : qui fecit cæ-
lum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum : neque
dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet : qui custodit
Israel:

Dominus custodit te, Dominus protectio tua : su-
per manum dexteram tuam.

Per diem sol non vret te : neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo : custodiat ani-
mam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum , & exitum
tuum : ex hoc nunc & usque in sæculum.

Gloria Patri.

Psalmus 121.

LÆtatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in do-
mum Domini ibimus.

Suntantes erant pedes nostri: in atrijs tuis Ieru-
salem.

Ierusalem , quæ ædificatur ut ciuitas:cuius partici-
patio eius in idipsum.

Illic enim ascenderunt tribus, tribus Domini: testi-
monium

monium Israel ad confitendum nomini Domini
Quia illic sederunt sedes in iudicio: sedes super domum Dauid.

Rogate quæ ad pacem sunt Ierusalem: & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua: & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos, & proximos meos: loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri: quæsiui bona tibi. **G**loria Patri.

Antiph. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam.

Interim aspergit interius parietes in parte superiori & inferiori, inchoans aspersionem à parte Euangeli, dicens: Asperges me Domine, &c. tum ad altare reuersus, dicit: O remis. Flectamus genua. **R.** Leuate.

Deus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domū gratiam tuam, ut ab omnibus hīc nomen tuum inuocantibus auxilium tuæ misericordiæ sentiatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, &c.

His peractis dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de Sancto.

Ecclesia verò quamuis à simplice Sacerdote, ut supra, sit benedicta, ab Episcopo tamen cōsecrāda est.

R I T V S R E C O N C I L I A N D I E C-
 clesiam violatam, si nondum erat ab
 Episcopo consecrata,

Ecclesiæ violatæ reconciliatio per Sacerdotem ab Episcopo delegatum fiat hoc modo. Altare Ecclesiæ omnino nudetur , prouideaturque ut Ecclesia possit liberè circumiri tam exteriùs quam interius , si fieri potest. paretur vasculum cum Aqua benedicta , & aspergillum de herba hyssopo factū. Sacerdos indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albo , adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis , procedit ad primariam Ecclesiæ portam. ubi stans Antiphonam incipit, dicens, Clero prosequente : Asperges me Domine hyssopo , & mundabor; lauabis me, & super niué dealbabor. Psalm. Misereere mei Deus. totus cum Gloria Patri. Quo finito, Antiphona repetitur. Interim cum Antiphona & Psalmus dicuntur , Sacerdos cum Aqua benedicta aspergit in circuitu extrinsecus Ecclesiam , & Cœmeterium , simul aspergendo alternatim ad parietes Ecclesiæ, ad terram Cœmeterij, præsertim ad loca contaminata . Quo facto, redit ad locum, ubi incepit aspergere, & stans dicit:

Oremus.

OMnipotens & misericors Deus , qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine digné perfecteque ab

eis

eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus imminensam clementiam tuam, ut quod modò visitaturi sumus, visites; & quidquid benedicturi sumus, bene X diccas; sitque ad nostræ humilitatis introitum, Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dñm nostrum. B. Amen.

Deinde Sacerdos incipit Litanias, & ingreditur Ecclesiam cum Clero, cantando eas; acceditque ante altare maius, coram quo genuflectit: cumque dictum fuerit; Ut omnibus fidelibus defunctis requie eternam, &c. B. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit: Ut hanc Ecclesiam, altare hoc, & cœmeterium purgare X & reconciliare digneris, Te rogamus, &c.

Quibus dictis rursus genuflectit, & Litanie perficiuntur. Quibus finitis, Sacerdos versus ad dictum altare dicit: Oremus. & Ministri: Flectamus genua. B. Leuate.

Preueniat nos, quæsumus Domine, misericordia tua, & intercedentibus omnibus Sanctis tuis, voces nostras clementia tuæ propitiationis anticipet. Per Christum Dominum nostrum. B. Amen. Deinde Sacerdos genuflectit ante altare, & i^e signo Crucis muniens, clara voce dicit: Deus in adiutorium meum int^ede. tum surgit, & chorus, seu stantes Clerici respondent: Domine ad adiuuandum me festina. & Sacerdos stans dicit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. B. Sicut erat in principio,

Rituale Romanum.

& nunc, & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

Quod dicto, Sacerdos inchoat, Clero prosequente,

Anam. Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius,

& fugiant qui oderunt eum à facie eius. **Psalm.**

In Ecclesijs benedicite Deo Domino : de fontibus
Israel.

repetitur Antiphona.

Ibi Benjamin adolescentulus : in mentis excessu.

repetitur Antiphona.

Principes Iuda, duces eorum : principes Zabulon,
principes Nephthali.

repetitur Antiphona.

Manda Deus virtuti tuæ: confirma hoc Deus, quod
operatus es in nobis.

repetitur Antiphona.

A templo sancto tuo in Ierusalem : tibi offerent re-
ges munera.

repetitur Antiphona.

Increpa feras arundinis, congregatio taurorum in
vaccis populorum : ut excludant eos, qui probati
sunt argento.

repetitur Antiphona.

Dissipa gentes, quæ bella volunt ; venient legati ex
Ægypto: Æthiopia præueniet manus eius Deo.

repetitur Antiphona.

Regna terræ cantate Deo: psallite Domino.

repetitur Antiphona.

Psallite Deo, qui ascendit super cælum cæli: ad oriē-
tem.

repetitur Antiphona.

Ecce dabit voci sue vocem virtutis, date gloriā Deo
super Israel: magnificentia eius, & virtus eius in nu-
bibus.

repetitur Antiphona.

Mirabilis Deus in Sanctis suis, Deus Israel, ipse da-

bit

bit virtutem & fortitudinem plebi suæ: benedictus Deus. Et non dicitur Gloria Patri, sed Antiphona repetitur. Interim dum Antiphona & Psalmus piaëdicti dicuntur, Sacerdos circuit Ecclesiam intrinsecus aspergendo: aspergit etiam specialiter loca contaminata, quo facto stans in Presbyterio versus ad altare dicit:

Deus, qui in omni loco dominationis tuæ clemens & benignus purificator assistis; exaudi nos, quæsumus, & concede, ut in posterum inuiolabilis huius loci permaneat benedictio; & tui munericis beneficia, vniuersitas fidelium, quæ suppli-
cat, percipere mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Rx. Amen.

Deinde dicitur Missa de die occurrenti.

Simplex Sacerdos, tantùm ex priuilegio Sedis Apostolicæ, potest Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare. Et tunc vtatur ritu in Pontificali præscripto: procedatque indutus amictu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris: adhibitis secum alijs Presbyteris & Clericis superpelliceis indutis, cū aqua ab Episcopo ad hunc usum rite benedicta.

RITVS BENEDICE NDI NOVVM Cœmeterium per Sacerdotem ab Episcopo delegatum.

Pridie quam fiat benedictio, ponitur in medio Cœmeterio benedicendo lignea Crux, alta ad

staturam

Rituale Romanum.

staturam hominis; & ante ipsam Crucem in terra
figitur paxillus tridens ligneus altus ad cubitum v-
num, aptus ad affigendum illi tres candelas.

Sequenti die manè Sacerdos in Sacristia paratus
amicu, alba, cingulo, stola, & pluuiali albi coloris,
adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis indutis
superpelliceis, qui deferant vasculum Aquæ bene-
dictæ, aspergillum, & thuribulum cum incensu na-
uicula, & hoc Rituali libro, & tribus candelis cereis,
procedit ad Cœmeterium benedicendum ante Cru-
cem in medio positam, & affiguntur, & accendun-
tur tres candelæ super ligneum paxillum, & Sacer-
dos ante Crucem & candelas, stans discooperto ca-
pite dicit:

O remus.

Omnipotens Deus, qui es custos animarum,
& tutela salutis, fides credentium, respice pro-
pitius ad nostræ seruitutis officium, & ad in-
troitum nostrum purgetur **X**, benedicatur **X**, &
sanctificetur **X** hoc Cœmeterium, ut humana cor-
pora h̄ic post vitæ cursum quiescentia, in magno iu-
dicij die simul cum felicibus animabus mereantur
ad ipsi vitæ perennis gaudia. Per Christum Domi-
num nostrum. **R.** Amen.

Mōt ante ipsam Crucem omnes, genibus flexis,
dicunt Litanias ordinarias, incipiente Cantore, ce-
teris respondentibus; & cūm dictum fuerit, Ut om-
nibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi-
nos. **Sacerdos iurgit, & clara voce dicit, producens**

manu

manu signum Crucis: Ut hoc Cœmeterium purgare & benedicere **†** digneris, Te rogamus, &c.

Deinde Sacerdos, ut prius genuflectit, & Litaniae perficiuntur.

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos Crucem aspergit Aqua benedicta, dicens Antiphonam, Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: Iauabis me, & super niuem dealbabor. Miserere mei Deus, &c: dicitur totus ab astantibus cum Gloria Patri, &c. ut suprà fol. 48. quo dicto repetitur Antiph. Dum dicitur Psalmus, Sacerdos circuit, & perambulat rotum Cœmeterium, incipiens ad eius dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta: quo facto, reddit ante Crucem, & ad ipsam respiciens, dicit:

Oremus.

Deus, qui es totius Orbis conditor, & humani generis redemptor, cunctarumq; creaturarum visibilium & inuisibilium perfectus dispositor, te supplici voce ac puro corde exposcimus, ut hoc Cœmeterium, in quo famulorum familiarumque tuarum corpora quiescere debet post curricula huius vitæ labentia, purgare **†** benedicere **†**, & sanctificare **†** digneris: quiisque remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc Cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli exspectantibus consolationem perpetuam largiter impartire. Per

Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Tunc figit in summitate Crucis vnam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardentes in duobus brachijs eiusdem Crucis. Deinde incensat ipsam Crucem, & aspergens Aqua benedicta reddit cum ministris in sacristiam.

ORDO RECONCILIANDI COEMETERIUM
meterium violatum, siue Ecclesiae contiguum
sit, siue separatum, ubi Ecclesia non
est polluta.

Manè diei, quia facienda est reconciliatio, Sacerdos, si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis alijs Sacerdotibus & Clericis indutis superpelliceis, in sacristia, aut alio decenti loco vestitus amictu, alba, cingulo, stola, & pluiali albi coloris, accedit ad medium Cœmeterij, Clerico vasculum Aquæ benedictæ & aspergillum deferente, & ibi super tapete genuflectit una cum ministris: & Cantores, alijsque omnes genibus flexis, dicunt Litanias. In quibus cum dictum fuerit, **Vt omnibus fidelibus defunctis,** &c. **Te rogamus audi nos.** Sacerdos surgit, & manu dextra producens signum Crucis super Cœmeterium, clara voce dicit: **Vt hoc Cœmeterium reconciliare** **& sanctificare digneris.** *R.* **Te rogamus audi nos.** **Quibus dictis, ut prius** genuflectit, **Cantoribus Litanias perficientibus.**

Qui-

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos accepto aspergillo cum Aqua benedicta inchoat Antiph. Asperges me Domine hyssopo, Clero prosequente, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealbar. Psalm. Miserere mei Deus, &c. dicitur totus sine Gloria Patri. in fine repetitur Aña, Asperges, Dum hæc dicuntur, Sacerdos circuit totum Cœmeterium, incipiens ad eius dexteram, aspergens ubique Aqua benedicta, præsertim in loco ubi violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum ubi Litanie dictæ fuerunt, & id stans dicit: Oremus. & Ministri: Flectamus genua. *¶* Leuate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum compari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi huius mysterij tui. Tu es enim Domine figu'us noster, tu quietis nostræ ager, tu agri huius pretium. Tu dedisti etiam, & suscepisti. Tu de pretio tui viuifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus iudicator, iudicij tui superabundantissimus miserator, iudicium tuæ iustissimæ seueritatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocque Cœmeterium peregrinorum tuorum cælestis patriæ incolatum exspectantium, benignus purifica & reconcilia; & hic tumulatorum, & tumulâdorum corpora

de potentia & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans , sed glorificans resufcta. Qui venturus es iudicare viuos & mortuos , & sæculum per ignem. R. Amen.

DE PROCESSIONIBVS

Vblicæ sacræque Processiones, seu Supplicationes, quibus ex antiquissimo S S. Patrum instituto Catholica Ecclesia vel ad excitandam fidelium pietatem, vel ad commemoranda Dei beneficia, eique gratias agendas, vel ad diuinum auxilium implorandum vti consueuit, qua pars est religione celebrari debent: continent enim magna ac diuina mysteria, & salutares Christianæ pietatis fructus eas piè exequentes à Deo consequuntur; de quibus fideles præmonere & erudire, quo tempore magis opportunum fuerit, Parochorum officium est.

Videant in primis Sacerdotes, alijque Ecclesiastici ordinis, vt in his Processionibus ea modestia ac reuerentia tum ab ipsis tum alijs adhibeatur, quæ pijs & religiosis huiusmodi actionibus maximè debetur.

Omnis decenti habitu, superpelliceis, vel alijs sacris vestibus, sine galeris, nisi pluia cogente, induit, grauiter, modestè, ac deuotè bini suo loco procedentes, sacris Precibus ita sint intenti, vt remoto risu, mutuoque colloquio, & vago oculorum aspectu, populum etiam ad piè deuoteque precan- dum inuitent.

Laici à Clericis, feminæ à viris separatæ orantes profantur.

Præferatur Crux, & ubi fuerit consuetudo, vexillum sacris Imaginibus insignitum, non tamen factum militari seu triangulari forma.

Edendi ac bibendi abusum, secum ve esculenta & poculenta deferendi in sacris Processionibus, agrisque lustrandis, & suburbanis Ecclesijs visitandis tollere Parochi studeant: ac fideles, præsertim die Dominica, quæ proximè Rogationes antecedit, quæn hæc dedebeat corruptela, saepius admonent.

Processiones priùs fieri debent, deinde Missa solemniter celebrari: nisi aliter ob grauem causam interdum Ordinario vel Clero videatur.

Processiones autem quedam sunt ordinariæ, quæ fiunt certis diebus per annum, ut in festo Purificationis beatæ Mariæ semper Virginis, & in Dominica Palmarum, & in Litanijs maioribus in festo sancti Marci, & in minoribus Rogationum triduo ante Ascensionem Domini, & in die festo Corporis Christi, vel alijs diebus pro consuetudine Ecclesiastarum.

Quædam verò sunt extraordinariæ, ut quæ varijs ac publicis Ecclesiæ de causis in dies indicuntur.

DE PROCESSIONE IN DIE FE-
sto Purificationis beatæ Mariæ sem-
per Virginis.

Completa benedictione & distributione can-
delarum, vt in Missali Romano reformato,
fit Processio. Et primò Celebrás imponit in-
censum in thuribulum: deinde Diaconus vertens se
ad populum, dicit:

Procedamus in pace. & Chorus respondet:

In nomine Christi, Amen.

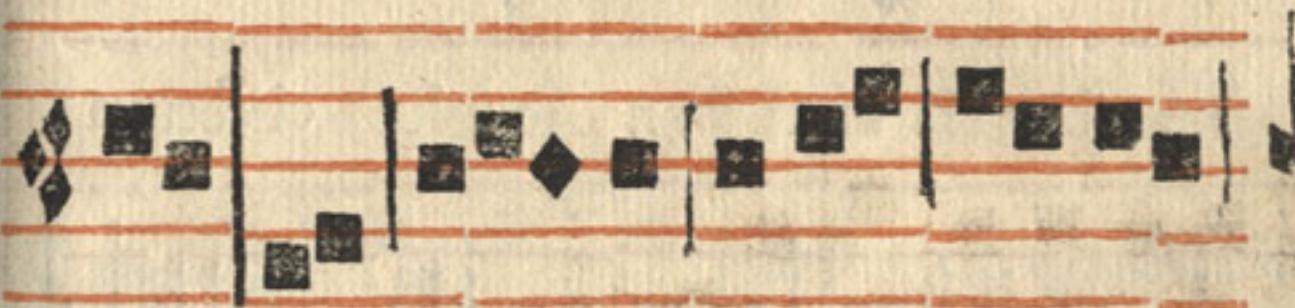
Præcedit thuriferarius cum thuribulo fumigan-
te: deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem,
medius inter duos Acolythos cum candelabris, &
candulis accensis: sequitur Clerus per ordinem, vlti-
mò Celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cum

cande-

candelis accensis in manibus : & cantantur Antiphonæ sequentes.

Aña. A dor na tha la mum tuum Si-

on, & sus ci pe Regem Christum

amplecte re Ma ri am, quæ est cælestis

porta ip sa e nim portat Regem glori æ,

noui

Rituale Romanum.

noui luminis: Sub si stit Virgo, addueens

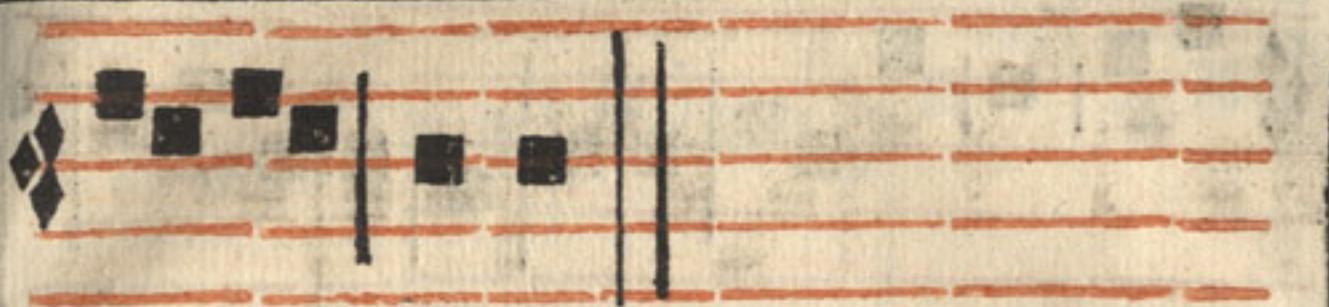
maniosus Fi lium an te lu ci ferum

ge nitum; quem ac ci pi ens Sime on in

vlnas su as prædi ca uit populis Dominum

e um es se vi tæ, & mortis, Sal ua-

torem

to rem mundi.

Alia Antiphona.

R eſponſum ac cepit Si meon à Spi ri tu

ſan cto, non vi ſurum ſe mortem, niſi

vi de ret Christum Domi ni: & cum indu-

cerent pue rum in templum, ac ce pit

Rr

cum

Rituale Romanum.

e uin in v^l nas su as, & be ne di xit

De um, & di xit: Nunc di mittis ser-

uum tuum Domine in pace.

¶ Cum in du cerent puerum Ie sum paren-

tes e^o ius, vt fa cerent i secundum consue-

tu-

tu di nem le gis pro e o: ip se ac cé-
pit e um in vlnas su as.

Et ingrediendo Ecclesiam cantatur.

R. Obtulerunt Domino par turturum, aut

du os pullos colum basum, Sicut scriptum

Rr 2 est

Rituale Romanum.

est in le ge Do mini. y. Postquam

implete sunt di es purgati onis Mari æ

secundùm le gem Mo y si, tu-

le runt Iesum in Ie ru sa lem, vt si-

sterent e um Do mino.

sicut

Sicut scriptum. Glo ri a

Pa tri, & Fi li o, & Spi ri-

tu i san eto.

Sicut scriptum.

Finita Procesione, Celebrans & ministri, depositis violaceis, accipiunt paramenta alba pro Misa. Et candelæ tenentur in manibus accensæ, dum legitur Euangelium, & iterum ad eleuationem Sacramenti usque ad Communionem.

Rituale Romanum.

D E P R O C E S S I O N E
in die Palmarum.

IN Dominica Palmarū, facta benedictione & distributione Palmarum seu Oliuarū, post ultimam Orationem, **O m̄nipotens sempiterne Deus, &c.** fit Processio, ac primū Celebrans imponit incensum in thuribulū, & Diaconus vertēs se ad populū, dicit:

Procedamus in pace. & Chorus respondet:

In nomine Christi, Amen.

Præcedit thuriferarius c. m thuribulo fumigáte:
deinde Subdiaconus paratus deferens Crucem, me-
dius inter duos Acolythos cum candelabris, & can-
delis accensis: sequitur Clerus per Ordinem, vltimò
Celebrans cum Diacono à sinistris, omnes cum ra-
mis in manibus : & cantantur sequentes Antiphonæ
vel omnes , vel aliquæ, quousque durat Processio.

Aña. Cū appropinquaret Dominus Ie ro so ly-

mam, misit du os ex disci pulis su is, di-

cens: I te in castellum, quod contra vos

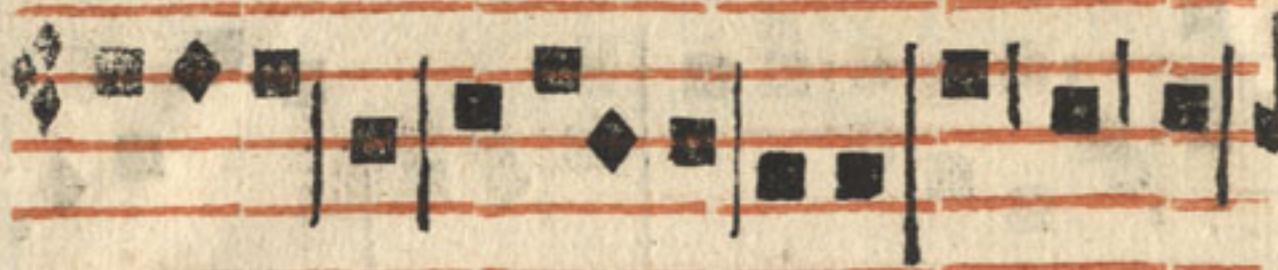
est, & in ueni e tis pullum a si næ al-

li ga tum, super quem nullus hominum sedit:

fol-

Rituale Romanum.

sol ui te, & ad du ci te mi hi: Si quis vos

in ter ro ga uerit, di ci te: Opus Domino

est. Soluentes ad duxerunt ad Iesum

& impo su e runt il li o vestimenta su a,

& se dit super eum: a li j expande-

bant

bant vestimenta su a in vi a: a lij

ramos de arbo ri bus sternebant; & qui

se quebantur, clamabant: Hosan na be ne di-

ctus qui ve nit in nomi ne Do mi ni:

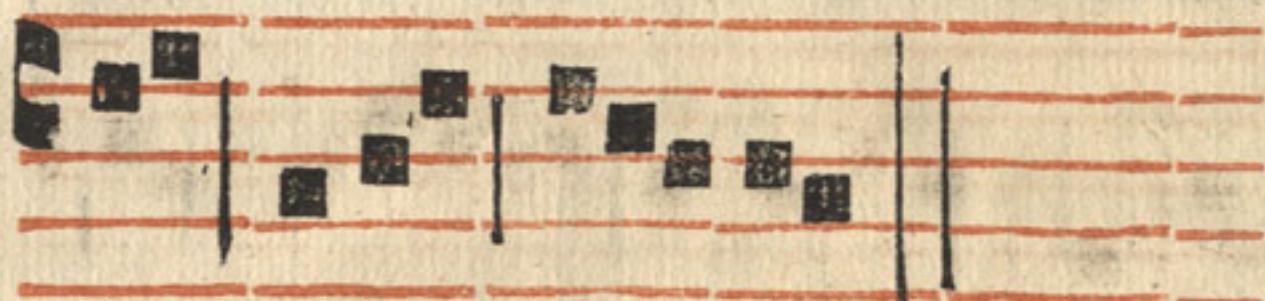

be nedictum regnum patris nostri Da uid:

Rituale Romanum.

Hosan na in ex cel sis: mi se re re no-

bis fi li Da uid.

Alia Aña.

Cum au disset po pu lus, quia Iesu

ve nit Je ro so lymam, ac ce pe runt ra-

mos palinarum, & ex i e runt ei ob-

uiam

ri am, & clamabant pu eri, dicen tes Hic

est qui venturus est in salutem po-

pu li. Hic est salus no stra, & re-

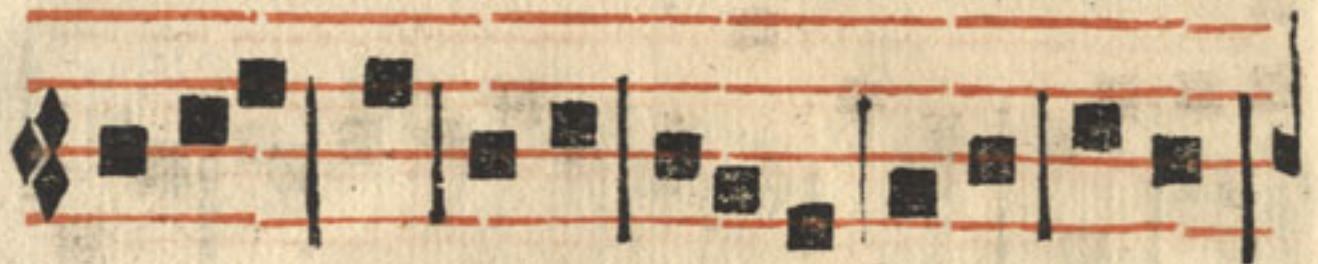
demp ti o Isra el. Quantus est iste,

cu i Thro ni, & Domina ti o nes

Rituale Romanum.

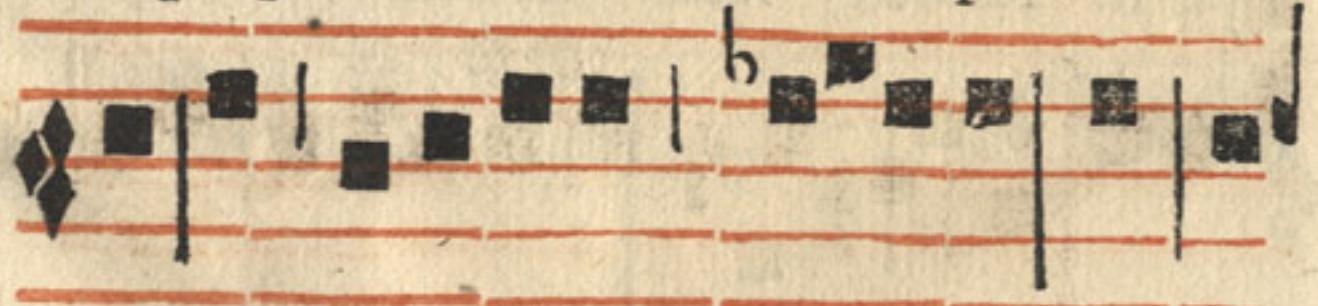
oc cur runt? Noli time re fi li a Si on:

ec ce Rex tuus ve nit ti bi, sedens

su per pullum a si næ: si cut scriptum eſt. Sal-

ue Rex fabri cator mun di, qui ve-

ni ſti re di mere nos.

Alia Aña. Ante sex di es so lem nis
Paschæ, quando venit Do minus in ciui-
ta tem Ie ru salem, occurrerunt e i pu-
e ri: & in manibus porta bant ramos
palma rum, & clamabant voce magna

dicen-

Rituale Romanum.

di cen tes: Hosanna in ex cel sis:

be ne di Etus qui ve ni sti in multi tu di ne

mise ri cor di æ tu æ: Hosan na in

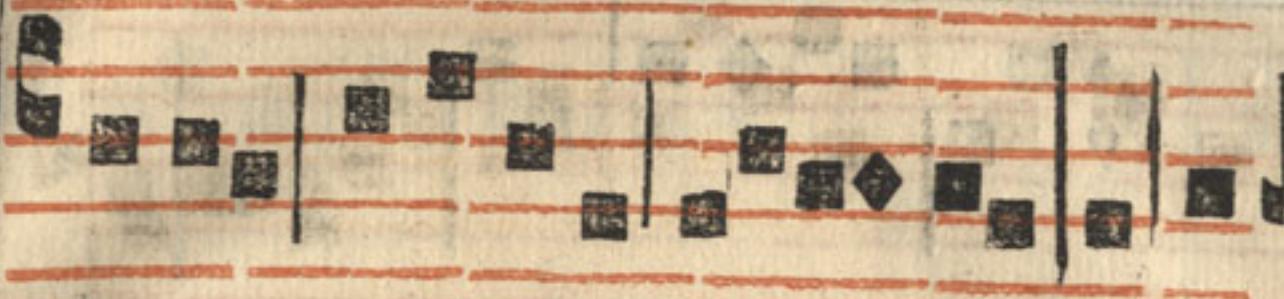
ex cel sis.

Alia Aña.

Occurrunt turbæ cum flo ri bus &

pal-

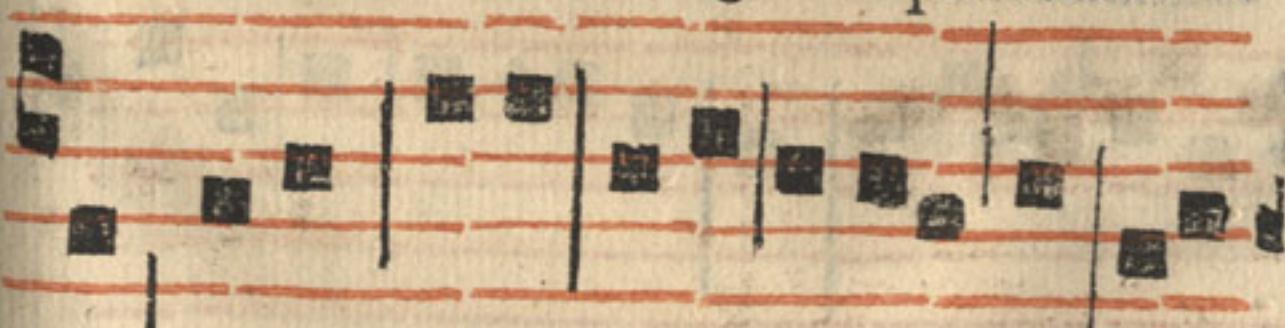
palmis Redemptori ob ui am, & vi-

cto ri triumphanti digna dant ob sequi a

Fi li um De i ore gentes prædicant: &

in laudem Christi voces tonant per nu-

bi la: Hosan na in ex cel sis.

Alia

Rituale Romanum.

Alia Aña. Cum An ge lis & pu e ris fi-

de les in ue ni a mur, triumphatori mortis

clamantes: Hosanna in ex celsis. Alia Aña.

Turba mul ta, quæ conue ne rat ad diem

fe stum, clamabant Domino: Benedictus qui

venit

ve nit in nomi ne Do mini,

Hosanna in ex cel sis.

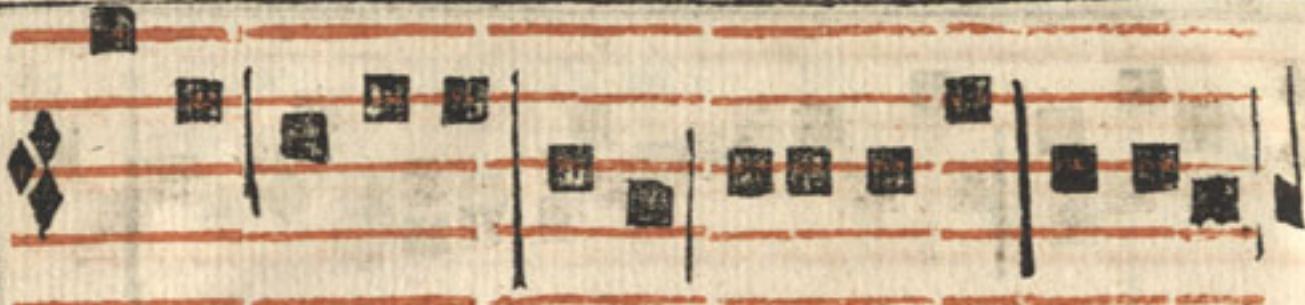
In reuersione Processionis, duo vel quatuor Cantores intrant in Ecclesiam, & clauso ostio stantes versa facie ad Processionem, incipitur v. **Gloria laus.** & decantant duos primos versus. Sacerdos vero cum alijs extra Ecclesiam repetit eosdem. Deinde qui sunt intus, cantant versus sequentes, vel omnes, vel partem, prout videbitur: & qui sunt extra, ad quoslibet duos versus respondent: **Gloria laus.** sicut à principio. v.

Glo ri a, laus, & honor ti bi sit Rex

Tt Christe

Rituale Romanum.

Christe redemptor: Cui pu e ri le de cus

prompsit: Hosanna pium. I sra el

es tu Rex, Dauidis & in cly ta proles:

No mi ne qui in Domini Rcx bene-

di e te ve nis. glo ri a.

Cœtus

Cœ tus in ex cel sis te lau dat

cæ li cus omnis, Et mortalis homo, &

cun cta crea ta si or mul. Glo ri a.

P lebs Hebræa ti bi cum pal mis

ob ui a ve nit: Cum prece, vo to,

Rituale Romanum.

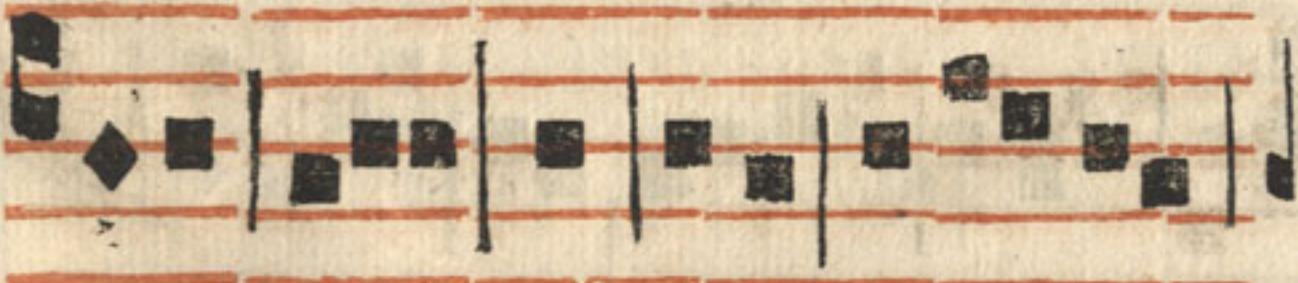
hym nis, ad sumus ec ce ti bi.

Glo ri a.

H i ti bi pa ssu ro sol ue bant mu-

ni a laudis: Nos ti bi regnan ti

pan gi mus ec ce melos. Glo ri a.

Hi

Hi placu e re ti bi, pla ce at de-

uoti o no fstra. Rex bone, Rex cle-

mens, cu i bona cun cta placent.

Glo ri a.

Postea Subdiaconus hastili Crucis percutit por-
tam:qua statim aperta, Processio intrat Ecclesiam,
cantando Responsorium,

Rituale Romanum.

In gredien te Domino in sanctam ci-

uitatem, Hebræorum pu e ri re sur-

re cti onem vi tæ pronuntiantes,

Cum ramis palmarum, Hosanna clama-

bant in ex cel sis. v. Cum audis set

po-

po pulus, quod Iesus ve ni ret Ie ro so ly-
 mam, ex i e runt ob ui am e i.
 Cum ramis.

Et non dicitur **Gloria Patri.** deinde dicitur **Missa**
 & rami tenentur in manibus, dum cantatur **Passio**
 & Euangeliū tantum.

ORDO SERVANDVS IN LITANIA-
rum maiorum Procesione, quæ die festo
S. Marci celebratur.

Clerus & populus hora statuta manè in Ecclesia
 congregati, omnes cōtrito & humili corde Deū

Rexis

Rituale Romanum.

Alexis genibus paulisper precentur. Sacerdos plu-
uiali cum ministris, vel saltē super pelliceo & sto-
la violacei coloris sit indutus, cuius coloris habitu
in reliquis Processionibus semper vtatur, præter-
quam in Processionibus Corporis Christi, & quæ
fiunt solemnibus diebus, vel in gratiarum actione;
quibus diebus vtitur colore propriæ solemnitati
congruenti. Ceteri verò Sacerdotes & Clerici su-
per pelliceis induti sequentem Antiphonam stantes
concinant:

Aria. Exur ge Domine, ad iu ua nos, &

li be ra nos propter nomen tu um.

Psal. D eus au ribus no stris au di uimus:

patres

patres nostri annunti a ue runt no-

bis. Glo ri a.

Repetitur Antiphona, Exurge Domine, &c deinde genuflexat omnes, & duo Clerici ante Altare maius genuflexi deuotè Litanias cantare incipient, ceteris eadē voce respondentibus. Cum autem cantatum erit.

Sancta Mari a ora pro nobis.

surgunt omnes, & ordinatim procedunt, egredientes Litaniasque prosequentes, præcedente Cruce, & sequente Clero, ultimo loco Sacerdos paratus, ut suprà dictum est, cum ministris, prout res vel locus postulet, sacris vestibus indutis.

Si Proceſſio sit longior, vel reperantur Litaniae, vel

Rituale Romanum.

Litanijs absolutis usque ad Preces exclusiue, dicantur aliqui Psalmi ex Pœnitentialibus, seu Gradualibus. Hymni vero vel Cantica lætitiae in ijs, vel in Rogationibus, aut alijs pœnitentiæ causa institutis Processionibus non dicantur.

Si ad unam vel plures Ecclesias in via sit diuertendum, ingressis Ecclesiam, intermissisque Litanijs vel Psalmis, cantatur Antiph. cum Versu & Oratione Sancti Patroni illius Ecclesiae. Deinde egredientes, resumptis Precibus, eodem ordine procedunt usque ad Ecclesiam, ubi cum Precibus & Orationibus omnibus Processio terminatur, ut in fine Breuiarij Romani post Psalmos Pœnitentiales.

In Litanijs minoribus Rogationum seruentur omnia ut supra in Litanijs maioribus.

DE PROCESSIONE IN FESTO Sanctissimi Corporis Christi.

Decenter ornentur Ecclesiae, & parietes viarum, per quas est transeundum, tapetibus & aulæis, & sacris imaginibus; non autem profanis aut vanis figuris, seu indignis ornamentis.

Sacerdos primùm Missam celebret, in qua duas hostias consecret, & sumpta una, alteram in tabernaculum in Processione deferendum ita reponat, ut per vitru seu crystallum, quo ipsum tabernaculum circumseptum esse debet, exterius adorabitibus appareat, velo-

que

que operiatur, donec auferatur ab altari. Peracto autem Sacrificio, & Processione iam inchoata, ordine quo iam suprà dictum est in Litanij maioribus, Sacerdos pluia albo induitus ter incenset Sacramentum genuflexus.

Deinde Diaconus oblongum ac decens velum circumponit scapulis Sacerdotis, qui parte veli ante pectus pendente, utraque manu cooperta, ostensorium seu tabernaculum à Diacono sibi porrectum reuerenter suscidit in supremo Altaris gradu, mox ad Altare ascendit, & Sacramentum ante faciem tenens vertit se ad populum, inde descendit sub umbellam comitantibus ministris, & duo Acolythi vel Clerici cum thuribulis effumantibus præcedunt.

Omnes præcedent nudo capite accensos cereos gestantes, & sequentes Hymnos pro longitudine Processionis deuotè concinantes. Dum vero Sacerdos discedit ab Altari, Clerus vel Sacerdos cantare incipit sequentem Hymnum.

P Ange lingua glori o si Cor poris

myste ri um, Sanguinisq; preti o si,
Quem in mundi preti um Fructus ven-
tris ge ne ro si Rex effu dit gentium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

In supremæ nocte coenæ,
Recumbens cum fratribus,
Obseruata lege plenè
Cibis in legalibus,

Cibu m

Cibum turbæ duodenæ

Se dat suis manibus.

Verbitim caro, panem verum

Verbo carnem efficit:

Fitque Sanguis Christi merum,

Etsi sensus deficit:

Ad firmandum cor sincerum

Sola fides sufficit.

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui:

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui:

Præstet fides supplementum

Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque

Laus & iubilatio,

Salus, honor, virtus quoque

Sit & benedictio:

Procedenti ab utroque

Compar fit laudatio. Amen.

Hymnus.

S

A cris so lemni js iuncta fint gaudi a,

Et

Rituale Romanum.

Ex ex præcordi js sonent præco ni a:
Recedant ve te ra, noua fint om ni a
Cor da, voces, & o pe ra.

Noctis recolitur cœna nouissima,
Qua Christus creditur agnum & azyma.
Dedisse fratribus, iuxta legitima
Priscis indulta patribus.

Post agnum typicum, expletis epulis,
Corpus Dōminicum datum discipulis,
Sic totum omnibus, quod totum singulis,
Eius fatemur manibus.

Dedit fragilibus corporis ferculum,
Dedit & tristibus sanguinis poculum,

Di-

Dicens, Accipite quod trado vasculum
Omnes ex eo bibite.

Sic sacrificium istud instituit,
Cuius officium committi voluit
Solis presbyteris, quibus sic congruit,
Ut sumant, & dent ceteris.

Panis angelicus fit panis hominum:
Dat panis cælicus figuris terminum:
O res mirabilis manducat Dominum
Pauper, seruus, & humilis.

Te trina Deitas, vnaque poscimus,
Sic nos tu visita, sicut te colimus:
Per tuas semitas duc nos quo tendimus,
Ad lucem quam inhabitas. Amen.

Hymnus.

The musical notation consists of two staves, each with five horizontal red lines. The notes are represented by black squares. The first staff begins with a large square 'G' (not a note), followed by a series of smaller squares. The second staff begins with a large square 'G', followed by a series of smaller squares. The music is divided into measures by vertical bar lines.

Verbum supernum prodiens,

Nec Patris linquens dexteram,

Ad

Rituale Romanum.

Ad o pus su um ex i ens Ve nit
ad vi tæ ves peram.

In mortem à discipulo
Suis tradendus æmulis,
Priùs in vitæ ferculo
Se tradidit discipulis.
Quibus sub bina specie
Carnem dedit & sanguinem,
Ut duplicitis substantiæ
Totum cibaret hominem.
Se nascens dedit socium,
Conuescens in edulium,
Se moriens in pretium,
Se regnans dat in præmium.
O salutaris hostia,
Quæ cæli pandis ostium:
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Vni

Vni trinoque Domino
Sit sempiterna gloria,
Qui vitam sine termino
Nobis donet in patria. Amen.

Hymnus.

I E su nostra redemp ti o, A-

mor & de si de rium: Deus creator

omnium, Homo in fi ne tem porum.

Q uæ te vicit clementia,
Vt ferres nostra crimina,
Crudelem mortem patiens,
Vt nos à morte tolleres:
I nfern i claustra penetrans,

Rituale Romanum..

Tuos captiuos redimens,
Victor triumpho nobili,
Ad dextram Patris residens:

Ipsa te cogat pietas,
Ut mala nostra superes
Parcendo, & voti compotes
Nos tuo vultu saties.

Tu esto nostrum gaudium,
Qui es futurus præmium:
Sit nostra in te gloria,
Per cuncta semper sæcula. Amen.

Hymnus.

A E ter ne Rex al tis si me,
Redemptor & fi de li um, Quo mors

soluta

um phus gra ti æ.

Scandens tribunal dexteræ
Patris, potestas omnium
Collata Iesu cælitus,
Quæ non erat humanitus.

Vt trina rerum machina,
Cælestium, terrestrium,
Et inferorum condita,
Flectat genu iam subdit a.

Tremunt videntes Angeli,
Versa vice mortalium:
Culpat caro, purgat caro,
Regnat Deus, Dei caro.

Tu esto nostrum gaudium,
Manens olymbo præditum;
Mundi regis qui fabricam,
Mundana vincens gaudia.

Rituale Romanum.

Hinc te precantes quæsumus,
Ignoscere culpis omnibus,
Et corda sursum subleua
Ad te superna gratia.

Vtcùm repente cœperis
Clarere nube iudicis,
Pœnas repellas debitas,
Reddas coronas perditas.

Gloria tibi Domine,
Qui scandis super sidera,
Cum Patre & sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula. Amen.

Te Deum laudamus, &c. fol. 178. Benedictus Dominus Deus Israel, &c. fol. 120. Magnificat anima mea Dominum, &c. fol. 191.

Peracta Processione, & sanctissimo Sacramento ad Ecclesiam reportato, & super altare deposito, omnes Ecclesiastici, qui adsint, hinc inde ordine genuflexi illud reuerenter adorantes, dum Sacerdos de more incensat, sequentem Hymni partem concinant.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Nouo cedat ritui:
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.
Genitori, Genitoque

Laus

Laus & iubilatio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit & benedictio,
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio. Amen.

Posteā duo Clerici dicant **V.** Panem de cælo præstisti eis, alleluia. **R.** Omne delectamentum in se habentem, alleluia.

Deinde Sacerdos stans dicit: Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti : tribue quæsumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra mysteria venerari : ut redemptionis tuæ fructum in nobis iugiter sentiamus. Qui viuis & regnas per omnia sæcula sæculorum **R.** Amen.

Tunc Sacerdos facta genuflexione, cum Sacramento semel benedicat populum in modum Crucis, nihil dicens, posteā illud reuerenter reponat.

Hic autem modus benedicendi seruatur etiam in alijs Processionibus faciendis cum sanctissimo Sacramento.

DE PROCESSIONE AD PENTENDAM PLUUIAM.

Aguntur omnia, ut supra in Litanijs maioribus, usque ad finem Litaniarum, in quatum Precibus

bus bis dicitur: Ut congruentem pluuiam fidelibus
tuis concedere digneris, Te rogamus audi nos.
In fine postea dicitur: Pater noster. **secretò.** ¶ Et
ne nos inducas in temptationem. ¶ Sed libera nos à
malo.

Psalmus 146.

Laudate Dominum, quoniam bonus est psal-
mus: Deo nostro sit jucunda, decoraque lau-
datio.

Adificans Ierusalem Dominus: dispersiones Israe-
lis congregabit.

Qui sanat contritos corde: & alligat contritiones
eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum: & omni-
bus eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, & magna virtus eius: &
sapientia eius non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus: humilians autem
peccatores usque ad terram.

Præcinite Domino inconfessione: psallite Deo no-
stro in cithara.

Qui operit cælum nubibus: & parat terræ pluuiā.

Qui producit in montibus fœnum: & herbam ser-
uituti hominum.

Qui dat iumentis escam ipsorum: & pullis coruo-
rum inuocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit: nec
in tibijs viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitum est Domino super timentes eum : & in eis qui sperant super misericordia eius.

Gloria Patri.

Quo finito dicantur Preces.

V. Operi Domine cælum nubibus. **R.** Et para terræ pluuiam. **V.** Ut producat in montibus fœnum. **R.** Et herbam seruituti hominum. **V.** Riga montes de superioribus tuis. **R.** Et de fructu operum tuorum satiabitur terra. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

Deus, in quo viuimus, mouemur, & sumus, pluuiam nobis tribue congruentem, ut præsentibus auxilijs sufficienter adiuti, sempiterna fiducialijs appetamus.

Oratio.

Praesta, quæsumus omnipotens Deus, ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra aduersa omnia tua semper protectione muniamur.

Oratio.

Da nobis, quæsumus Domine, pluuiam salutarem, & aridam terræ faciem fluentis cælestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

V. Be-

Rituale Romanum.

V. Benedicamus Domino. R. Deo gratias. V. Exaudiat nos omnipotens & misericors Dominus. R. Amen. V. Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

PROCESSIO AD POSTVLAN- dam serenitatem.

O Mnia fiant ut suprà in Litanijs maioribus, & in Litaniarum Precibus bis dicatur: Ut fidelibus tuis aëris serenitatem concedere digneris, Te rogamus audi nos. Ad finem obsecrationum dicitur Pater noster, &c. V. Et ne nos inducas.

Psalmus 66.

D Eus misereatur nostri, & benedicat nobis: iluminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

V t cognoscamus in terra viam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum.

C onfiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes.

L ætentur & exultent gentes: quoniam iudicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

C onfiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum.

B enedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus: & metuant eum omnes fines terræ.

G loria Patri.

V. Adduxisti Domine Spiritum tuum super terram.

Et

R. Et prohibitæ sunt pluuiæ de cælo. **V.** Cum obduxero nubibus cælum. **R.** Apparebit arcus meus, & recordabor fœderis mei. **V.** Illustra faciem tuam Domine super seruos tuos. **R.** Et benedic sperantes in te. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

Deus qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi tui supplicantis propitius responde, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte.

Oratio.

Ad te nos Domine clamantes exaudi, & aeris serenitatem nobis tribue supplicantibus, ut qui iustè pro peccatis nostris affligimur, misericordia tua præueniente, clementiam sentiamus.

Oratio.

Quæsumus, omnipotens Deus, clementiam tuam, ut inundantiam coerceas imbrium, & hilaritatem vultus tui nobis impertiri digneris. Per Dñm nostrum Iesum Christum filium tuum. **&c.**

PRECES AD REPELLENDAM tempestatem.

Pulsantur cäpanæ, & qui adesse possunt, in Ecclesiā conuocatis, dicuntur Litaniae ordinariæ, in

Yy

quibus

Rituale Romanum.

quibus bis dicitur : A fulgure & tempestate, & post Litanias, Orationemque Dominicam.

Psalmus 147.

LAUDA Ierusalem Dominum: lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortauit seras portarum tuarum : benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem: & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ: velociter currit sermo eius.

Qui dat niuem sicut lanam: nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas: ante faciem frigoris eius quis sustinebit?

Emittet verbum suum, & liquefaciet ea: flabit spiritus eius, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Iacob: iusticias & iudicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi: & iudicia sua non manifestauit eis.

Gloria Patri.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini. **R.** Qui fecit cælum & terram. **V.** Ostende nobis Domine misericordiam tuam. **R.** Et salutare tuum dabis. **V.** Adiuua nos Deus salutaris noster. **R.** Et propter gloriam nominis tui Domine libera nos. **V.** Nil proficiat inimicus in nobis. **R.** Et filius iniquita-

tis non apponat nocere nobis. **V.** Fiat misericordia tua Domine super nos. **R.** Quemadmodum sperauimus in te. **V.** Saluum fac populum tuum Domine. **R.** Et benedic hereditati tuae. **V.** Non priuabis bonis eos, qui ambulant in innocentia. **R.** Domine Deus virtutum, beatus homo, qui sperat in te. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

O remus. **Oratio.**

Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius responde, & flagella tuae iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte.

Oratio.

A domo tua, quæsumus Domine, spirituales nequitiae repellantur, & aerearum discedat malignitas tempestatum.

Oratio.

Omnipotens sempiterne Deus, parce metuentibus, propitiare supplicibus; ut post noxios ignes nubium, & vim procellarum, in misericordiam transeat laudis comminatio tempestatum.

Oratio.

Domine Iesu, qui imperasti ventis & mari, & facta fuit tranquillitas magna, exaudi preces familiæ tuae, & præsta; ut hoc signo sanctæ Crucis omnis discedat sævitia tempestatum.

Oratio.

OMnipotens & misericors Deus, qui nos & castigando sanas, & ignoscendo conseruas : praesta supplicibus tuis; vt & tranquillitatibus; optatæ consolationis lætemur, & dono tuæ pietatis semper vtamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, &c.

Aspergatur Aqua benedicta.

PRECES DICENDÆ TEMPORE PENURIAE & FAMIS.

AGuntur omnia vt suprà in Litanij maioribus usq; ad finem Litaniarū, in quarū Precibus bis dicitur: Ut fructus terræ dare & cōseruare digneris: Post Litanias dicitur, Patei noster, &c. Plal. 22. Dominus regit me, &c. vt sup fol. 103. ¶ Domine non secundùm peccata nostra facias nobis. ¶ Neq; secundùm iniquitates nostras retribuas nobis. ¶ Oculi omnium in te sperant Domine. ¶ Et tu das illis escam in tempore opportuno. ¶ Memento cōgregationis tuæ. ¶ Quam possedisti ab initio. ¶ Dominus dabit benignitatem. ¶ Et terra nostra dabit fructum suum. ¶ Domine exaudi orationē meam. ¶ Et clamor meus ad te veniat. ¶ Dominus vobis cum. ¶ Et cum spiritu tuo.

Oramus.

Oratio.

I ne-

INeffabilem nobis Domine misericordiam tuam clementer ostende, ut simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

Oratio.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ supplicationis effectum, & famem propitiatus auerte; ut mortalium corda cognoscant, & te indignante talia flagella prodire, & te miserante cessare.

Oratio.

POpulum tibi subditum pro peccatis suis fame laborantem ad te Domine conuerte propitius, qui quærentibus regnum tuum omnia adjicienda esse dixisti. Qui viuis & regnas cum Deo Patre, &c.

PROCESSIONE TEMPORE
mortalitatis & pestis.

Fiat ut suprà in Litanijs maioribus, & in Litaniarum Precibus dicatur bis: A peste, & fame, Libera nos Domine, & infrà suo loco, Ut à pestilentia flagello nos liberare digneris, &c. In fine Litaniarū dicitur, Pater noster, &c. Et ne nos inducas, &c. Psal, 6. D omine ne infurore tuo arguas me, &c. vt su pra fol. 46. v. Domine non secundum peccata nostra facias nobis. Rx. Neque secundū iniquitates nostras retribuas nobis. v. Adiuua nos Deus salutaris noster. Rx. Et propter gloriam nominis tui Do-

Rituale Romanum

mineliberanos. **V.** Domine ne memineris iniquita-
tum nostrarum antiquarum. **R.** Citò anticipent
nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus
nimis. **V.** Ora pro nobis sancte Sebastiane. **R.** Ut
digni efficiamur promissionibus Christi. **V.** Domi-
ne exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad
te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiri-
tu tuo.

O remus.

Exaudi nos Deus salutaris noster, & interceden-
te beata & gloriofa Dei genitrice Maria semi-
per virgine, & beato Sebastiano martyre tuo, & om-
nibus Sanctis, populum tuum ab iracundiæ tuæ
terroribus libera, & misericordiæ tuæ fac largitate
securum.

Oratio.

Propitiare Domine supplicationibus nostris, &
animarum & corporum medere languoribus,
ut remissione percepta, in tua semper benedictio-
ne lætemur.

Oratio.

Da nobis, quæsumus Domine, piæ petitionis ef-
fectū, & pestilentiam mortalitatemque pro-
pitiatuſ auerte; ut mortalium corda cognoscant à te
indignante talia flagella prodire, & te miserante ces-
fare. Per Dominum nostrum.

P R E-

PRECES DICENDAE IN LITAN
nijs tempore belli.

PEractis omnibus, vt suprà in Litanijs maioribus,
ad finem Litaniarum dicitur Pater noster, &c.
Et ne nos inducas in temptationem. R. Sed libera nos
à malo.

Psalmus 45.

Deus noster refugium & virtus : adiutor in tribulationibus, quæ inuenient nos nimis.

Propterea non timebimus dum turbabitur terra: & transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt, & turbatæ sunt aquæ eorum: conturbati sunt montes in fortitudine eius.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei: sanctificauit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio eius, non commouebitur: adiuuabit eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ sunt gentes, & inclinata sunt regna: reddit vocem suam, mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus Iacob.

Venite, & videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram : auferens bella usque ad finem terræ.

Arcum conteret, & confringet arma : & scuta comburet igni.

Vacate, & videte quoniam ego sum Deus : exalta
bor-

Rituale Romanum

bor in gentibus, & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster
Deus Iacob.

Gloria Patri.

V. Exurge Domine adiuua nos. R. Et libera nos
propter nomen tuum. V. Saluum fac populum
tuum Domine: R. Deus meus sperantem in te.
V. Fiat pax in virtute tua. R. Et abundantia in
turribus tuis. V. Esto nobis Domine turris fortitu-
dinis: R. A facie inimici. V. Arcum contere, &
confringe arma. R. Et scuta combureigni. V. Mit-
te nobis Domine auxilium de Sancto. R. Et de
Sion tuere nos. V. Domine exaudi orationem
meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Do-
minus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Deus, qui conteris bella, & impugnatores in te
sperantium potentia tuæ defensionis expu-
gnas, auxiliare famulis tuis implorantibus miseri-
cordiam tuam, ut inimicorum suorum feritate de-
pressa, incessabili te gratiarum actione laudemus.

Oratio.

Deus, à quo sancta desideria, recta consilia, & iu-
sta sunt opera, da seruis tuis illam, quam mun-
dus dare non potest, pacem: ut & corda nostra man-
datis tuis dedita, & hostium sublata formidine, tem-
pora sint tua protectione tranquilla.

Ora-

Oratio.

Hostium nostrorum, quæsumus Domine, elide superbiam, & eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute prosterne. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

Si verò bellum est contra Turcas, & alios infideles, vel hæreticos, inter preces Litaniarum bis dicatur: Ut inimicos sanctæ Ecclesiæ humiliare digneris, Te rogamus audi nos. & addatur: Ut Turcarū [vel hæreticorum] conatus reprimere, & ad nihil redigere digneris, Te rogamus, &c. & dicto Pater noster, dicatur.

Psalmus 78.

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Ierusalem in pomorum custodiam.

Posuerunt morticina seruorum tuorum escas volatilibus cæli: carnes sanctorum tuorum bestijs terræ.

Effuderunt sanguinem eorum tamquam aquam in circuitu Ierusalem: & non erat qui sepeliret.

Faeti sumus opprobrium vicinis nostris: subsannatio & illusio his qui in circuitu nostro sunt.

Vsquequò Domine irasceris in finem: accendetur veluti ignis zelus tuus?

Effunde iram tuam in gentes, quæ te non nouerunt: & in regna, quæ nomine tuum non inuocauerunt.

Quia comedérunt Jacob: & locum eius desolauerunt.

Ne memineris iniquitatum nostrarum antiqua-

rum, citò anticipent nos misericordiæ tuæ: quia pau-
peres facti sumus nimis.

Adiua nos Deus salutaris noster, & propter glo-
riam nominis tui Domine libera nos: & propitius
esto peccatis nostris propter nomen tuum.

Ne fortè dicant in gentibus, Vbi est Deus eorum?
& innotescat in nationibus coram oculis nostris.

Vltio sanguinis seruorum tuorum qui effusus est:
introeat in conspectu tuo gemitus compeditorum.
Secundùm magnitudinem brachij tui: posside fi-
lios mortificatorum.

Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum:
improperium ipsorum, quod exprobrauerunt tibi
Domine.

Nos autem populus tuus, & oves pascuæ tuæ: con-
fitebimur tibi in sæculum.

In generationem & generationem: annuntiabimus
laudem tuam. **G**loria Patri.

V. Saluos fac seruos tuos. **R.** Deus meus sperantes
in te. **V.** Esto nobis Domine turris fortitudinis. **R.**
A facie inimici. **V.** Nihil proficiat inimicus in no-
bis. **R.** Et filius iniquitatis non apponat nocere no-
bis. **V.** Hostium nominis tui Domine elide super-
biæ. **R.** Et eorum contumaciam dexteræ tuæ vir-
tute prosterne. **V.** Fiant tamquam puluis ante fa-
ciem venti. **R.** Et Angelus Domini persequatur
eos: **V.** Effunde iram tuam in gentes, quæ te non
nouerunt. **R.** Et in regna, quæ nomen tuum non

inuocauerunt. ¶ Mitte nobis Domine auxilium de Sancto. ¶ Et de Sion tuere nos. ¶ Domine exaudi orationem meam. ¶ Et clamor meus ad te veniat. ¶ Dominus vobiscum. ¶ Et cum spiritu tuo.

O remus.

Oratio.

DA, quæsumus, Ecclesie tue misericors Deus, ut sancto Spiritu congregata, hostili nullatenus incursione turbetur.

Oratio.

Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris, preces populi tui supplicantis propitiis respice: & flagella tuæ iracundiae, quæ pro peccatis nostris meremur, auerte.

Oratio:

Onipotens sempiterne Deus, in cuius manu sunt omnium potestates, & omnium iura regnum, respice in auxilium Christianorum, ut gentes Turcarum [seu hæreticorum] quæ in sua feritate confidunt, dexteræ tuæ potentia conterantur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

E xaudiat nos Dominus. Amen.

PROCESSIONE IN QVA CVM- que tribulatione.

Struatis omnibus, ut supra in Litanij maioribus, finitisqne Litanij dicitur Pater noster, &c. ¶ Et ne nos inducas in temptationem. ¶ Sed libera nos a malo.

Psalmus 19.

Exaudiat te Dominus in die tribulationis : protegat te nomen Dei Iacob.

Mittat tibi auxilium de sancto : & de Sion tueatur te.

Memor sit omnis sacrificij tui : & holocaustum tuū pingue fiat.

Tribuat tibi secundūm cor tuum : & omne consilium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo : & in nomine Dei nostri magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas : nunc cognoui quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cælo sancto suo : in potentibus saluis dexteræ eius.

Hi in curribus, & hi in equis : nos autem in nomine Domini Dei nostri inuocabimus.

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt : nos autem surrexi-
mus, & erecti sumus.

Domine saluum fac regem : & exaudi nos in die,
qua inuocauerimus te. **Gloria Patri.**

Vel Psalm. 90. Qui habitat in adiutorio, **&c. vt**
suprà fol. 61. **Q**uo finito, dicuntur Versus. **v.** Deus
refugium nostrum, & virtus. **R.** Adiutor in tribula-
tionibus. **v.** Saluos fac seruos tuos Domine. **R.** Deus
meus sperantes in te. **v.** Sanctus Deus, Sanctus for-
tis, Sanctus immortalis. **R.** Miserere nobis. **v.** Adiu-

ua nos Deus salutaris noster. **R.** Et propter gloriā nominis tui Domine, libera nos. **V.** Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **V.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Oratio.

NE despicias omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem, sed propter gloriam nominis tui tribulatis succurre placatus.

Oratio.

INeffabilem misericordiam tuam Domine nobis clementer ostende, ut simul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

Oratio.

COncede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua nientis & corporis sanitatem gaudere, & gloriofa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a præfenti liberari tristitia, & æterna pe. frui lætitia.

Oratio.

Tribulationem nostram, quæsumus Domine, propitius respice, & iram tuæ indignationis, quam iustè meremur, auerte.

Oratio.

Deus refugium nostrum & virtus, adesto pijs Ecclesiæ tuæ precibus auctor ipse pietatis, & præsta, ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur. Per Dominum nostrum Iesum Christum, &c.

Rituale Romanum.

PRECES DICENDAE IN PROCES- sione pro gratiarum actione.

Inicio Processionis cantatur **Hymnus**.

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem: omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli: tibi cæli, & vniuersæ potestates.

Tibi Cherubim & Seraphim: incessabili voce proclamat.

Sanctus, **S**anctus, **S**anctus: Dominus Deus sabaOTH.

Pleni sunt cæli & terra: maiestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus Apostolorum chorus,

Te Prophetarum laudabilis numerus,

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum, sancta confitetur Ecclesia.

Patrem immensæ maiestatis.

Venerandum tuum verum, & vnicum Filium.

Sanctum quoque paraclitum Spiritum.

Tu rex gloriæ Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturnus hominem: non horruisti Virginis vterum.

Tu deuicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna cælorum.

Tu ad dexteram Dei sedes: in gloria Patris.

Iudex crederis esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subueni: quos pretioso sanguine redemisti.

Ae terna fac cūm sanctis tuis: gloria munerari.

Saluum fac populum tuum Domine: & benedic hereditati tuæ.

Et rege eos: & extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in sacerdolum: & in sacerdolum saeculi.

Dignare Dñe die isto: sine peccato nos custodire.

Miserere nostri Domine: miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine super nos: quemadmodum sperauimus in te.

In te Domine speraui: non confundar in æternum.

Deinde dici poterunt Psalmi, qui sequuntur, prout tempus feret. **Psalmus 65.**

Iubilate Deo omnis terra, psalmum dicite nomini eius: date gloriam laudi eius.

Dicite Deo, quām terribilia sunt opera tua Domine: in multitudine virtutis tuæ mentientur tibi inimici tui.

Omnis terra adoret te, & psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo.

Venite, & videte opera Dei: terribilis in consilijs super filios hominum.

Qui conuertit mare in aridam, in flumine pertransibunt pede: ibi lætabimur in ipso.

Qui dominatur in virtute sua in æternum, oculi eius super gentes respiciunt: qui exasperant, non exaltentur in semetipsis.

Rituale Romanum.

Benedicte gentes Deum nostrum: & auditam facite vocem laudis eius.

Qui posuit animam meam ad vitam: & non dedit in commotionem pedes meos.

Quoniam probasti nos Deus: igne nos examinasti, sicut examinatur argentum.

Induxisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dorso nostro: imposuisti homines super capita nostra.

Transiuiimus per ignem & aquam: & eduxisti nos in refrigerium.

Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.

Et locutum est os meum: in tribulacione mea.

Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boues cum hircis.

Venite, audite, & narrabo omnes qui timetis Deum: quanta fecit animæ meæ.

Ad ipsum ore meo clamaui: & exaltaui sub lingua mea.

Iniquitatem si aspexi in corde meo: non exaudiet Dominus.

Propterea exaudiuit Deus: & attendit voci deprecationis meæ.

Benedictus Deus: qui non amouit orationem meā, & misericordiam suam à me.

Gloria Patri.

Psalms 80.

Exultate Deo adiutori nostro : iubilate Deo Iacob.

Sumite psalmum , & date tympanum : psalterium iucundum cum cithara.

Buccinate in Neomenia tuba:in insigni die solemnitatis vestræ.

Quia præceptum in Israel est : & iudicium Deo Jacob.

Testimonium in Joseph posuit illud, cùm exiret de terra Ægypti:linguam,quam non nouerat,audiuit.

Diuertit ab oneribus dorsum eius : manus eius in cophino seruierunt.

In tribulatione inuocasti me,& liberaui te:exaudiui te in abscondito tempestatis , probauit te apud aquam contradictionis.

Audi populus meus, & contestabor te: Israel si audieris me , non erit in te deus recens , neque adorabis deum alienum.

Ego enim sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti: dilata os tuum, & implebo illud.

Et non audiuit populus meus vocem meam : & Israel non intendit mihi.

Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum: ibunt in adiunctionibus suis.

Si populus meus audisset me : Israel si in vijs meis ambulasset.

Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliasse: &

Rituale Romanum.

super tribulantes eos misissimi manum meam.

Inimici Domini mentiti sunt ei: & erit tempus eorum in sæcula.

Et cibauit eos ex adipe frumenti: & de petra, melle saturauit eos.

Gloria Patri.

Psalms 95.

Cantate Domino canticum nouum : cantate Domino omnis terra.

Cantate Domino , & benedicite nomini eius : annuntiate de die in diem salutare eius.

Annuntiate inter gentes gloriam eius : in omnibus populis mirabilia eius.

Quoniam magnus Dominus , & laudabilis nimis: terribilis est super omnes deos.

Quoniam omnes dij gentium dæmonia: Dominus autem cælos fecit.

Confessio & pulchritudo in conspectu eius: sanctimonia & magnificentia in sanctificatione eius.

Afferte Domino patriæ gentium , afferte Domino gloriam & honorem : afferte Domino gloriam nomini eius.

Tollite hostias , & introite in atria eius : adorate Dominum in atrio sancto eius.

Commoueatur à facie eius vniuersa terra : dicite in gentibus, quia Dominus regnauit.

Etenim correxit orbem terræ, qui non commouebitur : iudicabit populos in æquitate.

Lætentur cæli, & exultet terra, commoueatur ma-
re, & plenitudo eius : gaudebunt campi, & omnia
quæ in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna siluarum à facie Do-
mini, quia venit: quoniam venit iudicare terram.

Iudicabit orbem terræ in æquitate : & populos in
veritate sua. Gloria Patri.

Psalmus 99.

IVbilate Deo omnis terra: seruite Domino in læ-
titia.

Introite in conspectu eius : in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus : ipse fecit
nos, & non ipsi nos.

Populus eius, & oves pascuæ eius : introite portas
eius in confessione, atria eius in hymnis, confitemi-
ni illi.

Laudent nomen eius , quoniam suavis est Domi-
nus , in æternum misericordia eius : & usque in ge-
nerationem & generationem veritas eius.

Gloria Patri.

Psalmus 102.

Benedic anima mea Domino:& omnia quæ in-
tra me sunt, nomini sancto eius.

Benedic anima mea Domino:& noli obliuisci om-
nes retributiones eius.

Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis: qui sa-
nat omnes infirmitates tuas.

Qui redimit de interitu vitam tuam : qui coronat

Rituale Romanum.

te in misericordia & miserationibus.

Qui replet in bonis desiderium tuum:renouabitur
vt aquilæ iuuentus tua.

Faciens misericordias Dominus : & iudicium om-
nibus iniuriam patientibus.

Notas fecit vias suas Moysi: filijs Israel voluntates
suas.

Miserator, & misericors Dominus:longanimis , &
multùm misericors.

Non in perpetuum irascetur : neque in æternum
comminabitur.

Non secundùm peccata nostra fecit nobis : neque
secundùm iniquitates nostras retribuit nobis.

Quoniam secundum altitudinem cœli à terra : cor-
roborauit misericordiam suam super timentes se.

Quantum distat ortus ab occidente : longè fecit à
nobis iniquitates nostras.

Quomodo miseretur pater filiorum , misertus est
Dominus timentibus se : quoniam ipse cognouit
figmentum nostrum.

Recordatus est, quoniam puluis sumus:homo sicut
fœnum dies eius, tamquam flos agri sic effloreat.

Quoniam spiritus pertransibit in illo, & non subsi-
stet : & non cognoscet amplius locum suum.

Misericordia autem Domini ab æterno:& usque in
æternum super timentes eum.

Et iustitia illius in filios filiorum:his qui seruant te-
stamentum eius.

Et memores sunt mandatorum ipsius : ad faciendum ea.

Dominus in cælo parauit sèdem suam : & regnum ipsius omnibus dominabitur.

Benedicite Domino omnes Angeli eius : potentes viuitate, facientes verbum illius , ad audiendam vocem sermonum eius.

Benedicite Domino omnes virtutes eius : ministri eius, qui facitis voluntatem eius.

Benedicite Domino omnia opera eius: in omni loco dominationis eius, benedic anima mea Domino.

Gloria Patri.

Plalmus 116.

LAUDATE Dominum omnes gentes: laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri.

Psalms. 148. L AUDATE Dominum de cælis. **cum** duo bus sequentibus, vt suprà fol. 119. Canticum. **B**enedicte omnia opera Domini, &c. vt suprà fol. 126

Canticum. **B**enedictus Dominus Deus Israel, &c. vt suprà. fol. 121.

Hæc autem prædicta, prout longitudo itineris postulauerit, vel omnia, vel ex parte cantari possunt. Deinde in Ecclesia, vbi fit statio, ante altare dicuntur sequentes Versus, & Orationes. ¶ Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum. ¶ Et laudabilis, & gloriosus in sæcula. ¶ Benedicamus Patrem, & Fi-